

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Leeringhe Van Den H. Jacobvs Apostel, Raekende De Heylighe Olye der Sieken, Ofte Het H. Olyssel

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1661

Het. V. Capittel. Wort bewesen uyt de maniere van spreken der H. Schrifture aengaende den Doop, dat het H. Olyssel een warachtich, ende oprecht Sacrament is.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71423)

**Laet ons hoor t'leste hoozen spreken/dē hoogh-
gheleerden** Hugo Grotius *Votum pro pace Eccles. pag.*
112. **Dit syn syne woorden:** Aengaende de maniere
van de siecken te salven soo kan men niet twijfelen, of
dese is van de eerste tijden af gheweest, ende in alle
kercken, tot de tijden van dese scheuringhe, ghedue-
righ onderhouden. Wie heeft bevolen dese maniere af
te schaffen? Wie heeft gheseyt dat het in oude tijden
gheholpen heeft, ende nu niet en helpt? oock tot ghe-
sontheyt des lichaems? Want in d'eerste eeuwē weer-
mē wel dat het een ygelijck oock niet geholpē en heeft.

Item, Dese maniere is soo oudt, dat sommighe destri-
ghe schrijvers dese plaetse van I. Joan. 2. v. 27. *Ghelijck
sijn salvinghe u-lieden leert*, uytlegghen vande gracie
die met de salvinghe ontfanghen wort. Soo pleghen de
woorden der Apostelen dickwils op de aenghenomen
ceremonien te passen, ghelijck tot de Colossensen *Cap.*
3. v. 9. *Rom. 6. v. 4.* Waer in sondicht de Paus dat hy
soo een oude gewoonte onderhout, ofte wat beestach-
ticheyt is daer in gheleggen?

HET V. CAPITTEL.

Wort bewesen uyt de maniere van spreken der
H. Schrifture aengaende den Doop, dat het
H. Olyffel een warachtich, ende oproecht
Sacrament is.

PArtije moet ny bekennen dat nergens in de
Schrifture den Doop ghenoemt wort een Sa-
crament; dies niet tegenstaende wort den selven
Doop, van Partije ende oock van ons ghehouden/
voor een oproecht Sacrament: Ergo alhoewel aen
het H. Olyffel inde Schrifture den naem niet ghe-
gheven en wort van Sacrament, en moet daerom
nochtans niet uytghegeschapt worden uyt het ghe-
tal der waerachtighe Sacramenten.

Maer wel in teghendeel indien ick kan bewij-
sen

sen dat de **H. Schryfture** op de selve maniere spreekt van het **H. Olyffel**, ghelyck als sy spreekt van den **H. Doop**, soo sal alle redelick verstant daer upt moeten besluyten / dat het **H. Olyffel** es den een waerachtich **Sacrament** is / als den **H. Doop**: Laet ons dit sien.

By pyncepile plaetsen synder daer Christus handelt van den Doop. De eerste *Matth. 28. v. 19.* de tweede *Marci 16. v. 16.* de derde *Ioan. 3. v. 5.*

By **Matthæus** seyt hy aen syne **Apostelen**: Gaet leert alle de volckeren / haer doopende: Soo sent oock den **H. Jacobus** tot de **Priesters** / aengatende de siecken: Haer salvende.

Doorder seght Christus dat de **Apostelen** souden doopen: In den name des Vaders, des Soons, ende des **H. Gheests**. Alsoo seght oock **Jacobus**, dat de **Priesters** souden salven in den Name des Heeren.

By **Marcus** voeght de **Heere Christus** het ghelooft by den **Doop** / seggende: Die ghelooft sal hebben &c. Alsoo spreekt oock **Jacobus** van het gelooft als hy handelt van de **Salvinghe**, ende ghebeden der **Priesteren** by de siecken seggende: Het ghebedt des Gheloofts sal den siecken behouden.

By **Joannes** gheeft Christus, de uytwendighe materie des **Doops** / te weten het water: Alsoo gheeft **Jacobus** vooz de uytwendighe materie der **Salvinghe** / de **Olyc**,

In de handelinghe der **Apostelen** *Cap. 2. v. 38.* wort gheseyt dat den **Doop** is / tot vergiffenisse der sonden: Soo seght oock **Jacobus** dat den siecken / als men hem salven sal / ende vooz hem bidden / vergiffenisse sal bekomen van sijne sonden, van den **H. Doop** seght **Paulus** *Coloss. 2. 12.* dat wy dooz dien met Christo begraven sijn, soo spreekt hy oock *Rom. 6. 4.* om wat reden? om dat onse sonden upt kracht vande doodt Christi in den **Doop** worden vergheven: Ergo alhoewel den **H. Jacobus** niet uytduckelijck en seght dat den siecken met Christo begraven wort in de **Salvinghe**, t'is ghenoech

da

dat hy seyt / dat de sonden vergehen worden ; want de wijle oock dese sonden niet en konnen vergehen worden als upt de kracht des doots Christi, soo moet men upt Paulo hier wettelyck besluyten dat den siecken aen den welcken de sonden / inde salvinghe vergehen worden / t'samen met Christo begraven is.

Du seght den Dordrechtchen Bijbel ophet 2. Capit. Coloss. aen de 50. *Bemerckinghe*, dat den Doop een teecken of zeghel is, naemelyck van de voozsepde vergehinghe onser misdaden; met soo goet fondament segghen wy het selve van de Salvinghe niet olye. Want als Partije ons vooztzenght Rom. 4. v. 11. daer Paulus spreekt van een Teecken, en Seghel; wy antwoorden niet syne eyghen woorden; Hy (Abraham) heeft het Teecken DER BESNYDENISSE ontfanghen, tot eenen Zeghel der rechtveerdicheydt des gheloofs. Paulus seyt wel updruckelijck dat DE BESNYDENISSE een teecken, ende zeghel was; oversulcx Paulus en seght dat niet vanden Doop; Met ongheleyckelijck vaster fundament soude ick hem konnen nemen tot ons voozdecl. 2. *Corinth. 1. 21. 22.* daer Paulus seyt: Die ons GHESALFT heeft is Godt; Die ons oock heeft VERZEGELT ende het onderpandt des Gheests in onse herten ghegeven.

Dese plaetse Pauli segghe ick soude ons beter konnen dienen / om te behoonen dat ten minsten eenige Salvinge, een Sacrament is / als de plaetse Pauli Rom. 4. v. 11. Partye kan dienen om te bewijzen dat den Doop een Sacrament is: Want daer den H. Apostel niet van den Doop, maer van van de Besnydenisse, seght dat sy aen Abraham, een teecken, en zeghel was / daer seyt hy van eenighe Salvinge, dat sy een Zeghel, ja / een onderpandt is des H. Gheests, ofte ghenade Godts / die in onse herten ghegeven wort. De wijle dan hy Partije het wesen eens Sacraments / naemelyck bestaet in de bereeckeninge, ende verze gellinghe, der gedaen

genade Gods / ende dat Paulus van de salvinghe seyt dat zy ons verzegelt, ende een onderpandt is van het geuen des H. Gheestes (want soo den Dordrechtischen Bijbel seyt Num. 48. de salvinghe, verzegelinghe, ende onderpandinghe, dienen tot een eynde) soo soude moeten volghen uyt de leeringhe van Partije dat ten tyde vande Apostelen / eenige Salvinghe een Sacrament was.

Dyt alles dat tot noch toe gheseyt is / maecke ick myne slot-reden.

Dyt al het ghene dat van den Doop woxt gheseyt in de Schrifture (soo als wy boven gheseyt hebben) beslypt Partije dat den Doop is een waerachtich / ende oprecht Sacrament.

Maer al het selve / ende op de selve maniere woxt in de Schrifture gheseyt van het H. Olyffel.

Soo beslypten wy dan hier uyt / dat het H. Olyffel mede is een waerachtich, ende oprecht Sacrament.

HET TWEEDE DEEL

Opworinghen van Partye.

HET I. CAPITTEL.

De eerste opworinge wort wederleyt.

K Emnitius *s. parte examinis fol. 237.* seght dat wy onse salvinghe met olve souden afghelent hebben van de oude ketters / 't sy die Valentinianen gheuoemt wierden / 't sy Heracloñiten.

Antwoorde.

Daerom en seght Kennicius niet alsoo wel / dat wyse afghelent hebben vande Apostelen want daer